

مؤسسه فرهنگی هنری قزوین

دوره اول و دوم و سوم

مجلس شورای اسلامی

جلسه خ

مجلس شورای اسلامی

تاریخ الفبائی

کلیه حقوق محفوظ و مخصوص ناشر است

فهرست مطالب

۱۱	 مقدمه
----	-------------

فصل اول

۱۳	 سابقه تاریخی مجلس در ایران
۱۶	 امام خمینی(ره) و مجلس مشروطه

فصل دوم

۲۱	 اهمیت مجلس شورای اسلامی از نظر حضرت امام خمینی(ره)
----	--

فصل سوم

۲۵	 مجلس پس از پیروزی انقلاب
۲۶	 قانون انتخابات دوره اول مجلس شورای اسلامی
۲۸	 طرح منطقه‌ای کردن انتخابات در تهران
۳۲	 طرح یک مرحله‌ای یا دو مرحله‌ای برگزار شدن انتخابات
۳۸	 دعوت امام(ره) برای توافق در انتخاب نامزدها
۴۰	 تکلیف دو مرحله‌ای بودن انتخابات
۴۲	 تشکیل شورای نگهبان قبل از تشکیل مجلس
۴۶	 مجلس شورای اسلامی و شورای نگهبان
۴۹	 آغاز ثبت نام نامزدها
۵۲	 آخرین تغییر و تحول در فهرست نامزدهای مجلس
۵۴	 ائتلاف احزاب و گروهها

۵۶	فهرست اسامی حزب جمهوری اسلامی
۵۷	جامعه روحانیت مبارز
۶۰	جنبش مسلمان مبارز
۶۱	لیست مجاهدین خلق (منافقین)
۶۳	لیست نهضت آزادی
۶۴	لیست دفتر هماهنگی مردم با ریاست‌جمهور (بنی‌صدر)
۶۴	حضور حزب توده در انتخابات
۶۵	جاما در انتخابات
۶۶	ائتلاف بزرگ
۶۶	برگزاری کنگره انقلاب اسلامی و تعیین شرایط نمایندگی مجلس
۷۵	برگزاری و نتایج انتخابات
۸۰	انتخابات با آرامش

فصل چهارم

۸۷	آغاز کار مجلس اول
۸۷	پیام امام خمینی (ره) به مجلس اول
۹۳	مراسم پس از پیام امام خمینی (ره) به مجلس دوره اول

فصل پنجم

۱۰۹	اقدامات مهم و کارهای عمده مجلس اول
۱۱۱	تصویب آزادی گروگانهای سفارت آمریکا مأموریت مجلس شورای اسلامی
۱۲۱	تقابل بنی‌صدر با مجلس اول (انتخاب نخست‌وزیر و وزرای کابینه)
۱۲۶	تصویب عدم کفایت سیاسی بنی‌صدر و عزل وی توسط امام خمینی (ره)
۱۳۹	مجلس شورای اسلامی و ریاست‌جمهوری رجایی
۱۳۹	مجلس شورای اسلامی و کابینه محمدجواد باهنر، نخست‌وزیر
۱۴۱	مجلس شورای اسلامی و ریاست‌جمهوری آیت‌الله خامنه‌ای
۱۴۲	مجلس شورای اسلامی و نخست‌وزیری میرحسین موسوی
۱۴۴	طرح و لوایح مجلس اول
۱۴۶	خاتمه مجلس اول شورای اسلامی

فصل ششم

۱۴۷	دومین دوره مجلس شورای اسلامی خرداد ۱۳۶۳ - خرداد ۱۳۶۷
۱۵۰	نامزدهای جامعه روحانیت مبارز در انتخابات دومین مجلس شورای اسلامی
۱۵۲	نامزدهای جامعه اسلامی اصناف و بازار تهران برای دومین دوره مجلس شورای اسلامی
۱۵۳	فهرست اسامی سازمان مجاهدین انقلاب اسلامی برای دوره دوم
۱۵۴	فهرست اسامی دفتر تحکیم وحدت برای دومین دوره مجلس
۱۵۶	اسامی نیروهای خط امام برای دومین دوره مجلس
۱۵۷	فضای انتخاباتی این دوره
۱۵۹	نحوه برگزاری انتخابات
۱۶۴	تفاوت انتخابات مجلس اول با مجلس دوم
۱۶۵	آغاز به کار دومین مجلس شورای اسلامی
۱۹۱	چالش مجلس دوم در انتخاب میرحسین موسوی به عنوان نخست‌وزیر
۱۹۵	چالش مجلس دوم در انتخاب کابینه میرحسین موسوی
۱۹۷	هشت نماینده مجلس دوم و مسأله مک فارلین
۱۹۹	اقدامات مجلس دوم شورای اسلامی
۲۰۰	تشکیل مجمع تشخیص مصلحت نظام

فصل هفتم

۲۱۱	سومین دوره مجلس شورای اسلامی خرداد ۱۳۶۷، خرداد ۱۳۷۱
۲۱۵	وضعیت احزاب و گروهها و نامزدهای انتخاباتی آنان در سومین دوره مجلس شورای اسلامی
۲۱۶	تشکل مجمع روحانیون مبارز
۲۲۷	اوضاع نهضت آزادی در سومین انتخابات مجلس شورای اسلامی
۲۳۱	اسامی مجمع روحانیون مبارز در سومین انتخابات مجلس شورای اسلامی
۲۳۱	فهرست نامزدهای جامعه روحانیت مبارز در سومین دوره مجلس شورای اسلامی
۲۳۲	نامزدهای دفتر تحکیم وحدت و انجمن اسلامی معلمان ایران
۲۳۳	فهرست انتخابی انجمن اسلامی مدرّسین دانشگاهها
۲۳۳	اختلافات هیأت‌های اجرایی و نظارت شورای نگهبان

۲۳۵	رسیدگی به صلاحیت داوطلبان
۲۳۶	ثبت نام نامزدهای نمایندگی
۲۳۷	جنگ شهرها و اخلال در انتخابات دوره سوم مجلس
۲۳۸	برگزاری انتخابات در موعد مقرر
۲۳۹	روایت آیت‌الله مهدوی کنی از اختلاف میان شورای نگهبان و وزارت کشور
۲۴۰	بازداشت ناظران شورای نگهبان
۲۴۰	تأکید امام (ره) بر حق شورای نگهبان
۲۴۲	ابطال آرای برخی حوزه‌های انتخابیه مرحله دوم توسط شورای نگهبان
۲۴۳	نتایج انتخابات در عرصه سیاسی
۲۴۸	گشایش مجلس سوم شورای اسلامی
۲۶۲	سوابق نمایندگان سومین دوره مجلس شورای اسلامی
۲۶۵	اقدامات و فعالیت سومین دوره مجلس شورای اسلامی
۲۶۸	واکنش مجلس سوم نسبت به قطعنامه ۵۹۸ شورای امنیت
۲۷۰	استعفای میرحسین موسوی و واکنش مجلس شورای اسلامی
۲۷۲	واکنش مجلس به حمله موشکی ناو آمریکایی به هواپیمای مسافربری ایران
۲۷۷	موضع مجلس سوم نسبت به صدور حکم سلمان رشدی
۲۸۲	واکنش مجلس سوم نسبت به ارتحال حضرت امام خمینی (ره) و رهبری آیت‌الله خامنه‌ای
۲۹۲	واکنش مجلس به کابینه حجت‌الاسلام هاشمی رفسنجانی
۲۹۵	واکنش مجلس سوم نسبت به اصلاح قانون اساسی
۲۹۹	پیام رهبر انقلاب حضرت آیت‌الله خامنه‌ای به نمایندگان مجلس سوم
۳۰۳	اختتامیه سومین دوره مجلس شورای اسلامی
۳۰۶	پیام رهبر انقلاب به سومین مجلس شورای اسلامی
۳۰۶	وضعیت نمایندگان پس از رحلت حضرت امام خمینی (ره)
۳۱۱	پیوست ۱: فهرست اسامی رؤسای مجلس در پیش از انقلاب اسلامی (دوره طاغوت)
۳۱۳	پیوست ۲: اسامی نمایندگان دوره نخست مجلس شورای اسلامی
۳۲۷	پیوست ۳: بیانات آیت‌الله مهدوی کنی وزیر کشور در مجلس شورای اسلامی
	پیوست ۴: فرمایشات بسیار مهم حضرت امام خمینی (ره) در دیدار با نمایندگان اولین دوره مجلس شورای اسلامی
۳۳۱	
۳۳۲	وظایف مجلس در رأی اعتماد به دولت

۳۳۴	 لزوم اصلاحات در دستگاه قضایی
۳۳۴	 اسلام‌خواهی و طرد ملی‌گرایی
۳۳۶	 پیوست ۵: اسامی نمایندگان رأی‌دهنده به عدم کفایت سیاسی ریاست‌جمهوری بنی‌صدر
۳۳۸	 پیوست ۶: متن نامه نمایندگان برای برکناری رئیس‌جمهور (بنی‌صدر)
۳۴۰	 پیوست ۷: اسامی نمایندگان دوره دوم مجلس شورای اسلامی
۳۴۸	 پیوست ۸: گزارش ناطق نوری در سمت وزیر کشور
۳۵۳	 پیوست ۹: متن نامه دبیر شورای نگهبان به محضر امام خمینی (ره)
۳۵۴	 پیوست ۱۰: متن نامه به حضرت امام برای تشکیل مجمع مشورتی
۳۵۶	 پیوست ۱۱: اسامی نمایندگان دوره سوم مجلس شورای اسلامی
۳۶۴	 پیوست ۱۲: گزارش آقای محتشمی وزیر کشور درباره انتخابات سومین دوره مجلس شورای اسلامی
۳۷۳	 نمایه موضوعی
۳۷۹	 نمایه اشخاص
۳۸۷	 منابع و مأخذ

مقدمه

مجلس شورای اسلامی، نهادی است برآمده از آراء مردم و یکی از سه قوه مستقل کشور که فرموده حضرت امام خمینی، در رأس امور است. اگرچه یکی از مظاهر دموکراسی در جهان، وجود مجلس است، لیکن مجالس دنیای مادی، تبعی است از سیاستهای کلان که توسط سرمایه‌داران و کارتلها و تراستها مشخص می‌شود، آنان که با استفاده از امپراتوری خبری و سلطه رسانه‌ای، افکار عمومی را به سمت و سوی منافع خود جهت می‌دهند و نهایتاً مجلسی که مدافع و حامی خواستهای آنان است، شکل می‌دهند.

در نظام جمهوری اسلامی ایران، مجلس رکن مردم‌سالاری دینی است یعنی براساس مشروعیت دینی و احساس وظیفه الهی تشکیل می‌شود و لذاست که به فرموده امام علیه السلام، عصارة فضایل ملت، می‌شود.

نمایندگان در نظام قانونگذاری جمهوری اسلامی، از طبقات سرمایه‌دار و بی‌درد نیستند. آنان از توده‌های مردم هستند و در میان آنان زندگی کرده و درد محرومیت و تلخی ناداریها را چسبیده‌اند و لذا وامدار احدی نیستند جز مردم و منافع و مصالح کشور. اگر جمعیتی و حزبی آنان را معرفی می‌کند نه برای وامداری است بلکه از جهت ایجاد شناخت در مردم است که بتوانند صاحبان فضايلت و افراد اصلح را بشناسند.

در هر حال، مجلس یکی از پدیده‌های مبارک نظام اسلامی است به شرط آن که بر همین مدار به وجود آمده راه پیماید. بعد از پیروزی انقلاب اسلامی، مجالس پدید آمده،

فراز و نشیب‌هایی نسبت به شرایط و ملاکهای تعیین شده در قانون اساسی و بیانات رهبری انقلاب داشته‌اند، و این بخشی از تاریخ انقلاب اسلامی است. شناخت تلاطم‌های مجلس و نحوه حضور احزاب و گروه‌ها و شخصیتها در آن و جهتگیری آنان، بسیار مهم است. چراکه مجلس، نهادی است مؤثر و مستمر و قطعاً این شناخت برای مجالس آینده و درک مواضع گروه‌ها و شخصیتها مفید و اثرگذار خواهد بود. شعارها و برنامه‌ها، همه در اقدام و عمل معلوم می‌شوند و عملکرد مجالس می‌تواند گویای استواری یا نفاق جریانها و شخصیتها باشند. این که در هر دوره از مجلس، چه جریانهایی حضور داشته، چه وعده‌هایی دادند و سرانجام، برای مردم و نظام و کشور، چه کردند. جزیی مهم از تاریخ انقلاب اسلامی است که درسها و عبرتهای بسیار دارد. شناخت مواضع رهبری نظام و هشدارها و نصایح معظم‌له به نمایندگان و این که آنان تا چه میزان در این صراط حرکت کرده‌اند از جمله آثار شناخت تاریخ مجلس شورای اسلامی و فراز و نشیبهای آن است.

ما در این مجلد، سه دوره از مجلس شورای اسلامی که در زمان حیات مبارک بنیانگذار جمهوری اسلامی ایران، حضرت امام خمینی تشکیل و به سرانجام رسیده است را بررسی و نتایج را جهت مطالعه مخاطبان تدوین نموده‌ایم. تاریخ مجالس بعدی که در دوران رهبری امام خامنه‌ای تشکیل و فعالیت کرده‌اند را در جلد دوم ارائه خواهیم نمود. از آقای ابوالحسن محمدیان برای تحقیق و تدوین این جلد سپاسگزاریم.

مؤسسه فرهنگی هنری قدر ولایت